

OD ISTOG PISCA

ASTRAGAN

SEVERNI ZID

DANTEOV TRG

SLUČAJ BREMEN

DOSIJE DOMAŠEVSKI

RUSKI PROZOR

BONAVIA

ISLEDNIK

BRATSTVO PO MRLJI

ADRESA

HAMSIN 51

DRAGAN
VELIKIĆ

Soko zove Lastu

■ Laguna ■

Copyright © 2022, Dragan Velikić
Copyright © ovog izdanja 2022, LAGUNA

Soko zove Lastu

Sadržaj

<i>Uvodna reč</i>	11
Kuda vodi Beograd na vodi	15
Država u pokušaju	18
Ana <i>de iure</i> , AV <i>de facto</i>	21
Izdržao je Beograd Hune, izdržaće i naprednjake	24
Maske su pale.	27
Kompletni idiot i lokomotiva.	30
I Vučić sit i ovce na broju	33
Srbija, moja dežela	36
Himalajska so Aleksandra Vučića	39
Izveštaj sa farme	42
Baronova baronica.	45
Tihi i Prle, vreme je	48
<i>In memoariam</i> Savamala (2016–2019).	51
<i>Danse macabre</i>	54

Vanzemaljci na Paliluli	57
Manifest slobodnog građanina	60
Tekovine razbojničkih družina	63
Izdajnik	66
Alekov čopor	69
Predsednik Erdogan i sultan Vučić	72
Ko je za volanom Srbije?	75
Područje deponije	78
Prometej iz Nikšića	81
Ko su ovi ljudi?	84
Dva u jedan, vladalac i dvorska luda	87
<i>Alek 20</i>	90
Smrt Jasmine Racković	93
Nova normalnost.	97
Isti ljudi	100
O zlatu, ljudima i psima	103
Odlazak Aleksandra Vučića.	106
Tajna mišjesive sobe	109
U krugu porodice	112
<i>Krušik</i> , vodokotlići i ostalo	115
Smokvin list na Palmi	118
Putevi Srbije	121
Aca Limani	124
Belovučić	127
Nesahranjena prošlost.	130
Druga kuća Angele Merkel	133

Ljudi, spasite rat	136
Vibracije podzemlja	139
Kradljivci đubreta	142
Ti ćeš, Mićo, nešto drugo da radiš	145
Protivnarodni osmeh	148
Kome zvono zvoni	151
Slepi putnici u „bugarskom vozu“	154
Vasiona Sarajevo	157
Soko zove Lastu	160
Nebeska dvorišta	163
Od koga braniti ovakvu Srbiju?.	166
Sudbina i komentari	169
Boris Dežulović: <i>Gdje je rezač za cigare?</i>	173
<i>O piscu.</i>	179

Uvodna reč

Kada jednom kroz pola veka neki istoričar bude pravio bilans našeg vremena, teško da će moći da sagleda sav besmisao i hipokriziju u kojoj je živelo srpsko društvo u eri naprednjaka. Ipak, on će znati ono što mi danas ne znamo – kako će tada izgledati Srbija koja je decenijama bila država u pokušaju, i kojom su vladala četiri jahača apokalipse: laž, manipulacija, zločin i korupcija.

Zamislimo da se kojim slučajem danas vrati u život stanovnik Srbije koji je početkom devedesetih godina prošlog veka napustio ovaj svet, i otkrije da je predsednik države onaj Šešeljev vodonoša, galamdžija sa fudbalskih stadiona. Ipak, vrhunac zaprepašćenja bilo bi saznanje da ludilo u Srbiji još uvek traje sa tendencijom kontinuiranog jačanja.

Masa je, kako je slikovito predstavlja francuski teoretičar društva Moris Diverže, zapravo bara koja se može pokrenuti samo spolja. Ako dođe do pokretanja iznutra, onda to više i nije masa već društveni pokret koji se

aktivistički strukturirše uspostavljajući svoje kanale horizontalne komunikacije. To je razlog zbog koga SNS i njen lider tako zdušno i orkestrirano putem svojih tabloida napadaju svaku pojavu ozbiljnije horizontalne komunikacije u sve tanjem mislećem delu populacije u Srbiji. Ono što je većina, to su ćutači koji uvek dozvole da neka opcija pobedi. U društvima bez građanske tradicije, gde se u prvom licu jednine krije čitavo pleme, manipulacija se lako sprovodi.

Srpsko društvo je na korak od opšte amnestije kriminala. Prvi put u istoriji kriminal je savladan tako što mu je ukinuto ime, tačnije, što je premešten u legalne tokove svakodnevnog života, što je legalizovan potpunim izostankom sankcionisanja glavnih igrača. Jedina institucija koja još uvek postoji u Srbiji je Ulica.

Hipnoza ima ograničeno vreme trajanja. Zato je veoma važno neprekidno održavati tenziju, ne dozvoliti građanima ni za trenutak da budu sami sa sobom, da se zapitaju kako žive. Jedino što u Srbiji raste „po glavi stanovnika“ jesu laži. Po tome smo istinski lider u regionu.

Tokom decenije svoje vladavine, Aleksandar Vučić je u nečemu potpuno uspeo. Za sve one koji ga podržavaju ukinuo je stid.

Pre skoro jednog veka filozof i etnopsiholog Vladimir Dvorniković je zapisao: „Psihopatski tipovi oduvek su imali neko naročito dejstvo na gomilu. Poznato je da su mnogi narodi, pa tako i stari Sloveni, u ludacima gledali neka viša i nadahnutu bića, a naročito su im pripisivali vidovitost... Masa ne misli i ne rasuđuje, ona samo oseća i hoće. Šta je za masu sva politika nego jedno polje vrućih želja i bolnih neispunjenosti. Ko će lakše da povede tu

---

masu nego onaj koji će joj islikati živim bojama ispunjenje svih tih neispunljivosti? Iracionalnoj podlozi u duši gomile odgovara iracionalna ličnost suludog proroka. Teško da će gomilu fascinirati bistar i sređen duh, moralno visoka ličnost, koja ne može obećavati i islikavati sve ono što masa želi... I tako ono što u pojedincu izlazi kao abnormalno, patološko i apsurdno, u sklopu psihe gomile izlazi kao normalno.“

A za kraj, što bi rekli montipajtonovci, nešto sasvim drugačije.

Pablo Eskobar jeste bio umešan u narko-biznis, ali nije bio predsednik države.

Dragan Velikić

Kuda vodi Beograd na vodi

Pista londonskog aerodroma Getvik jednog toplog julskog popodneva 1992. godine; zaraćene strane u Bosni tek što su potpisale mirovni sporazum pod dirigentskom palicom lorda Karingtona; srpska delegacija izlazi iz luksuznog automobila predvođena sarajevskim psihijatrom; iz ogromnog prtljažnika pratećeg vozila dežurno osoblje iznosi gomile muzičkih stubova i elektronike koju je pazarila družina i ukrcava ih u avion.

To je prizor koji pamti tadašnji predstavnik JAT-a u Londonu. To je svet koji je odlučivao o sudbini naroda Jugoslavije. Četvrt veka kasnije na vlasti je ista svest, isti moral, jedino je plen neuporedivo veći. I tako je na svim stranama. U Bosni, i šire. Stalne tenzije na ivici sukoba oprobano su sredstvo održavanja na vlasti. Kakav teatar! Kakva divna publika! Svaki bi je diktator poželeo. Tri decenije se u ovom svračjem zakutku, kako bi rekao Krleža, ne menja repertoar, a samo manjina to primećuje. Zato većina svaku reprizu doživljava kao premijeru.

Zadugo nisu leteli naši avioni nakon onog specijalnog leta sa londonskog aerodroma Getvik, pa sam u godinama koje su usledile postao blizak sa železnicom. Jer najbliži aerodrom bio je onaj u Budimpešti. Zahvaljujući sankcijama, koje su Srbiju, tj. tadašnju Jugoslaviju, smestile na slepi kolosek, budimpeštanski aerodrom – u to vreme nešto malo veći od benzinske stanice – postao je važna destinacija. Danas je prometniji od bečkog. I uopšte, grad cveta. Barem jednom godišnje dođem u Budimpeštu, i svaki put uočim da je za još jednu oktavu impresivnija. Viktor Orban svakako nije moja šolja čaja, ali izgleda da ima neke razlike između desnice jakog nacionalnog naboja, kakva je u Mađarskoj, i razbojničke družine, koja već šest godina vodi Srbiju.

Nedavno sam, boraveći u Budimpešti, primetio da su na bivšem Moskovskom trgu sagrađene pokretne stepenice pod otvorenim nebom kako bi građani mogli da lakše pređu sa jednog nivoa trga na drugi. U isto vreme buduća glavna beogradska železnička stanica Prokop nema ni liftove ni pokretne stepenice, tako da je uspinjanje, ali i silaženje, pa još sa prtljagom, nova atletska disciplina. Ista pamet koja je smislila Prokop kao središte beogradskog železničkog čvora projektuje metro koji povezuje dva nigde. Pa još prodaje karte za to ništa koje vodi u nigde, a putovaće se nikada.

Prelistavajući nedavno sajt reda vožnje pograničnog saobraćaja *Srpske železnice*, naišao sam na rečenicu koja kao da je pobegla iz nekog romana. Citiram: „Voz Horgoš–Segedin ulazi u drugu godinu svog nepostojanja.“

Kakav obrt! Ući u nepostojanje. Pa još vozom!

Kao što i Beogradski maraton ulazi u prvu godinu svog nepostojanja. Iz Evropske atletske federacije stigao je dopis da se Beogradskom maratonu oduzima sertifikat zbog neisplaćenih dugova. Dakle, nismo više deo evropske porodice maratonaca. Sada možemo da trčimo sami za sebe. Beogradski maraton je izgubio sve vrednosti, uticaj i kredibilitet.

Sa ovom vlašću nama su nepostojanja suđena. Jer, kada se kupi karta za nepostojeći metro sasvim je prirodno da se delimični povraćaj otetog novca od plata i penzija zove povišica. Nepostojanje je naše odredište, budući da niko ne zna kako upokojiti vampira.

Ni stanicu Prokop nemoguće je više upokojiti. Prokop je pokop beogradskog železničkog čvora. Međutim, Beogradu na vodi ionako više priliče gondole i čamci. A tek galije? Koliko samo radnih mesta za nezaposlene. Da nam mladi više ne odlaze u beli svet, već da veslaju na svom ognjištu.

NIN, 10. maj 2018.

Država u pokušaju

Proleće u Srbiji je vreme obeležavanja godišnjica tragičnih događaja izazvanih NATO bombardovanjem. U Novom Pazaru je poslednjeg dana maja održan pomen civilnim žrtvama tog zločina u kojem je stradalo jedanaest osoba. Najmlađa žrtva, dečak Marko Simić, imao je samo dve godine. Poginuo je u naručju svoga oca. Fotografija nasmejanog deteta, koje bi danas bilo mladić, ostavlja bez reči.

ZAŠTO? Reč sa spomenika žrtvama bombardovanja zgrade RTS-a. Pitanje na koje nema odgovora. Ali i kada bi ga bilo, ništa se ne bi promenilo. Jer deca izginula u toj agresiji nikada neće odrasti.

Mnogo je uzroka koji su pokrenuli ubilački mehanizam NATO alijanse. O tome znaju više eksperti i analitičari. Neupućenima u putanje svetske politike ostaju samo obrisi vidljivog sveta. A tu je gomila kreatura povezanih zajedničkim interesima, čak i onda kada su na suprotnim stranama. Posebno onda! Uvek je to jedna te ista strana, gde su laži, pohlepa i licemerje konvertibilna valuta.

Da nije tako, ne bi samo petnaest godina nakon NATO bombardovanja Srbije jedan od najvećih zagovarača oružane intervencije – persona duboko omražena i u vlastitoj zemlji zbog laži i afera – nekadašnji ministar spoljnih poslova Velike Britanije, Toni Bler, postao savetnik srpskog premijera Aleksandra Vučića. Dok su građani Srbije tokom tromesečnog bombardovanja gledali na ekranima Blerovo iscereno lice, ni u snu nisu mogli pomisliti da će ta maskota svetske politike biti plaćena njihovim novcem za savetničke usluge budućem srpskom premijeru, koji je u to vreme ministar informisanja. I nije važno koliko dugo je potrajala saradnja, koliko je novca isplaćeno Toniju Bleru – čiji su honorar navodno izmirili Emirati. Čak i da jeste tako bilo, Toni Bler nema šta da traži u Srbiji.

Ali ako nema šta da traži u Srbiji, to ne znači da za njega, i njemu sličnima, nema mesta u krugu ljudi koji već šest godina vode Srbiju. Oni nemaju ništa da ponude sem rasprodaje resursa vlastite zemlje. U tome su bez premca. Proces upropašćavanja Srbije odvija se geometrijskom progresijom. Srbija je postala eldorado za belosvetske mahere velikog formata, jer pored toga što dotira strane investitore, ona im u paketu takođe isporučuje jevtinu radnu snagu. Bezočni su primeri eksploatacije i ponižavanja naših radnika. Deluje nadrealno podatak da u fabrici tekstila *Kajzen* u Smederevu tri stotine žena koristi jedan toalet, i čak moraju da se upisuju, a supervizori beleže koliko se dugo zadržavaju. Radnice imaju pravo na samo dve čaše vode dnevno.

Srbija naprednjaka podseća na Englesku iz doba Dikensa.

Kada jednom kroz pola veka neki istoričar bude pravio bilans našeg vremena, teško da će moći da sagleda sav

besmisao i hipokriziju u kojoj je živelo srpsko društvo u eri naprednjaka. Ipak, on će znati ono što mi danas ne znamo, recimo, kako će tada izgledati Beograd na vodi jedne potonule zemlje koja je decenijama bila država u pokušaju, i kojom su vladala četiri jahača apokalipse: laž, manipulacija, pretnja i korupcija.

Ovih dana čitam *Boje jednog vremena*, memoare Snježane Grković-Janović, socijalne radnice koja je živela u Beogradu od 1958. do 1970. godine. Kakav izvanredan opis epohe. Na jednom mestu nalazim podatak da su zemlje socijalističkog lagera pred kraj Drugog svetskog rata, i nekoliko godina posle, imale obavezu da SSSR-u upućuju određene kvote zvanično streljanih ljudi. Tako se rešavao nedostatak radne snage u zemlji Velikog brata. A ta radna snaga mogla se trošiti bez ikakvih obzira. Autorka pominje slučaj povratka iz Sibira jednog jugoslovenskog „mrtvac“, zvanično osuđenog i pogubljenog pred kraj rata, koji se nakon dvadeset godina vratio u svoje selo u Zagorju.

Mnogi neće poverovati u tu priču, jer bi u tom slučaju morali da se suoče sa razmerama ljudskog zla koje ne mogu pojmiti. Tako funkcioniše svet. Pa tako ni neki naši potomci kroz pola veka neće verovati da je u Srbiji bilo vreme kada je plaćeni ubica državne bezbednosti bio poslanik u parlamentu, ili da je vladarski par iz Požarevca naručivao ubistva svojih političkih protivnika, ili da je bilo moguće da se u toku jedne noći za potrebe naprednjačkog državnog aparata poruši čitava jedna ulica u beogradskoj Savamali, a da naručiocima nikada nije pošlo za rukom da sami sebe otkriju i pohapse.

Ana de iure, AV de facto

Koliko je naš politički sistem jednostavan i efikasan, vidljivo je kada se uporedimo sa drugim državama. Eto, kroz kakvu je samo proceduru Turska morala proći da bi ukinula mesto premijera. Prvo su prošle godine na referendumu građani Turske dali predsedniku ovlašćenja koja je ranije imao premijer, zatim su nedavno organizovani predsednički izbori kako bi ponovo izabrani predsednik Erdogan preuzeo ta proširena ovlašćenja.

U Srbiji se to rešava jednostavnije, u hodu. Mi ne uznemiravamo građane nepotrebnim izborima. Da li je iko primetio da je mesto premijera u Srbiji kohabitovano od strane predsednika? Već godinu dana Ana Brnabić je premijer *de iure*. Ali, u praksi, premijer *de facto* je Aleksandar Vučić. Da se podsetimo: *de iure* je slovo zakona, a *de facto* je ono što je u praksi. *De facto* može, ali i ne mora biti u skladu sa zakonom. Kako se to postiže, naš predsednik je imao od koga da nauči. Milo Đukanović i Vladimir Putin su u tom pogledu neprevaziđeni uzori.

Da bi se zakon poštovao, potrebno je imati institucije. U Srbiji su institucije mrtvo slovo na papiru. A kada nam je takvo stanje stvari, onda sve može da prođe, pa i ono arhitektonsko ruglo u srcu Beograda – čelična čeljust trgovinskog centra u Rajičevoj ulici, koja je progutala zgradu Biblioteke grada. Ta građevinska konstrukcija mogla bi se bez ikakvih problema nalaziti na nekoj novobeogradskoj ledini, ali ne u centru grada. Ono malo kontinuiteta lepih fasada u dužini od pola kilometra Knez Mihailove ulice uništeno je tom mračnom konstrukcijom kojoj priliči ime *Rajićeva pećina*.

Ali hunti koja danas vlada Srbijom teško je suprotstaviti se. Ožiljci koje ostavljaju na licu Beograda nikada neće izbledeti. Na sve strane zagađivači, od onih dežurnih kreatura u Skupštini koje nas podsećaju da je nekada na tom mestu bila stočna pijaca, pa do uspavanih građana koji nisu ni lopovi, a još manje glupi, ali se bacaju na svaku kosku koju im mediji serviraju. Kako ne osećaju da im je život toliko obesmišljen samom činjenicom da su laži režima sve providnije i pogubnije. Nije potrebno imati prosečnu pamet pa znati kakvo je to biće koje se odaziva na ime Vulin. Kako može priča o velikodušnoj tetki iz Kanade biti priča za samo nekoliko dana? Kako i dalje ne znamo ko komanduje „Savamalom“ – jedinicom za specijalne zadatke.

Za utehu je da *de iure* i *de facto* ni u svetu fudbala stvari ne stoje bolje, jer mafija uveliko vedri i oblači u Svetskoj fudbalskoj federaciji. Kada je pre dve i po godine Đani Infantino, Švajcarac italijanskog porekla, izabran za prvog čoveka FIFA, on je tokom svog prvog obraćanja javnosti rekao: „Želim da ovime, zajedno sa vama, započnem novu

---

eru. Moramo ubaciti reforme, ali moramo sačuvati poštovanje, ono koje ceo svet duguje fudbalu, i da, ponovo, možemo da se skoncentrišemo na ovaj prelepi svet koji fudbal čini. Hajde da na tome radimo zajedno.“

I radilo se.

Sumnjivim penalom Švajcarci su izborili nerešeno protiv Brazila. U utakmici sa Srbijom imali su na svojoj strani nemačkog sudiju Feliksa Briha, koji je u svetu fudbala poznat kao „čovek za prljave poslove“. Kada u publici sedi Đani Infantino, da vidim tog deliju koji će biti objektivan na štetu Švajcarske i svirati penal za Srbiju. Situacija u kojoj Nemač sudi Švajcarcima ista je kao da sudija iz Republike Srpske sudi reprezentaciji Srbije.

Ali kada si mali, moraš biti pametniji i razumniji, što Srbima očito ne ide od ruke. Čemu ta frka oko Kosova, inferiorno ulaženje u klinč s Albancima, naivno gutanje mamca? Ljudi, budite malo Englezi.

A takav je bio komentator utakmice Srbija–Švajcarska na austrijskoj državnoj televiziji, koji se na kraju meča osvrnuo na nesportsko ponašanje dvojice švajcarskih fudbalera albanskog porekla i šarmantno primetio da nije znao da švajcarska zastava pored belog krsta ima i dva crna orla.

NIN, 5. jul 2018.